هەرێمی کوردستانی عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی ـ عێراق

پڕۆتۆکۆڵەکان

٢٥

٢٠٠٠ ـ بەرگی بیست و پێنجەم

چاپی یەکەم ٢٠٠١

پێڕست:

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە هەژدە ل٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە نۆزدە ل٤٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست ل٧٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و یەک ل١٢٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و دوو ل١٥٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و سێ ل١٩٩

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و چوار ل٢٣٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و پێنج ل٢٥٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و شەش ل٣٣٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و حەوت ل٣٤١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و هەشت ل٣٥٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە یەکی نائاسایی ل٣٦٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە دووی نائاسایی ل٤٣٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە سێیی نائاسایی ل٥١٣

٤- للوزير استحداث مديريات واقسام وشعب في ديوان الوزارة عند الحاجة.

المادة الثامنة:

للوزير اصدار التعليمات والانظمة الداخلية لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون.

المادة التاسعة:

لايعمل باي نص يتعارض واحكام هذا القانون.

المادة العاشرة:

على وزير التربية والوزارات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون.

المادة الحادية عشرة:

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ نشره في وقائع كوردستان.

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو پرۆژیە ئاراستەی هەردوو لێژنەی یاسا و لیژنەی پەروەردە دەکەین. تکایە پرۆژەی یەکەم خوێندنەوەی هەڵوەشاندنەوەی کۆمەڵەی هەرەوەزی بخوێننەوە.

بەرێز شێروان ناسح حەیدەری:

رئاسة مجلس الوزراء

«مشروع قرار»

استناداً الى احكام الفقرة (١) من المادة (٥٦) من قانون المجلس الوطني لكوردستان العراق رقم (١) لسنة ١٩٩٢ المعدل وبناءاً على ماعرضه وزير الزراعة والري ووافق عليه مجلس الوزراء قرر المجلس الوطني لكوردستان ـ العراق بجلسته المنعقدة بتاريخ / /٢٠٠٠ اصدار القانون الاتي:

قانون رقم ( ) لسنة ٢٠٠٠
قانون الغاء قانون الجمعيات الفلاحية التعاونية

المادة الاولى:

يلغى الجمعيات الفلاحية التعاونية في اقليم كوردستان.

المادة الثانية:

تؤول كافة الاموال المنقولة وغير المنقولة للجمعيات الفلاحية التعاونية الى وزارة الزراعة والري لاقليم كوردستان العراق وتسجل باسمها.

المادة الثالثة:

لايعمل باي نص يتعارض واحكام هذا القانون.

المادة الرابعة:

على مجلس الوزراء تنفيذ احكام هذا القانون.

المادة الخامسة:

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ نشره في الجريدة الرسمية.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەم پرۆژەیەش ئاراستەی لێژنەی یاسا و لێژنەی کشتوکاڵ ولێژنەی داراییش دەکەین . خاڵی چوارەم لە بەرنامەی کارمان، خستنە ڕوو وگفتوگۆ کردن لەسەر پرۆژەی یاسای پێنجەمین هەموارکردنی یاسای ژمارە(٣)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراوی ئەنجومەنی وەزیران . سەبارەت بە دەسەلآت دان بەسەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران بۆ دامەزراندنی زیاتر لە بریکارێک لە هەر وەزارەتێک لەکاتی پێویستدا.

لە بەر ئەوەی ئەو بابەتە دوێنێ لە نوێ دەست کراوە بە دراسەتی یەکەم خوێندنەوەی کراوە تاکو ئێستا دراسەت و لێکۆڵینەوەی تەواو نەبووە،بۆیە سەرۆکایەتی ئەنجومەنی نیشتمانی پێشنیار دەکات کە ئەم بابەتە دوا بخرێ بۆ دانیشتنی داهاتوو، کێ ئەو پێشنیارە پەسەند دەکات؟ کێ پەسەندی ناکات؟ بە تێکرای دەنگ پەسەند کرا.

خاڵی پێنجەمی بەرنامەی کارمان بریتیە لە بەردەوام بوون لەسەر گفتوگۆکردنی پرۆژەی یاسای یەکەم هەموار کردنی یاسای ژمارە(٨)ی ساڵی ١٩٩٩ی سەندیکای دەرمانسازانی هەرێمی کوردستانی عێراق، تکایە بەڕێز کاکەڕەش نەقشبەندی بفەرموێتە سەر سەکۆ هەروەها ئەندامێکی بەڕێزی لێژنەی خزمەتگوزاری و کشتوکاڵ کاک مەلا هادی ، ئەندامێکی لێژنەی دارایی کاک جەمیل فەرموو، دوێنێ یاساکەو ڕای لێژنەکان خوێندرانەوە بۆیە ئەمرۆ ماددە بە ماددە دەست پێدەکەین.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

قانون التعديل الاول لقانون نقابة الصيادلة
لاقليم كوردستان العراق رقم(٨)لسنة ١٩٩٩

المادة الاولى:

تعدل الفقرة الثالثة من المادة الرابعة وتقرأ كالآتي:

(٣)حاصلاً على شهادة لاتقل عن البكالوريوس في كلية الصيدلة.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بەم ماددەیە ڕای لێژنەی یاسا بەم جۆرەیە(ترى اللجنة بقاء نص هذه المادة بصياغتها الاصلية الواردة في متن القانون، اي عدم الغاء عبارة(او مايعادلها)الواردة في نهاية المادة.. وذلك لوجود لجنة مختصة لتعادل الشهادات الجامعية ودرجاتها العلمية وتشترك فيها مجموعة من الخبراء والاختصاصيين والاكاديميين فلا نرى داعياً لمقترح التعديل الوارد في المشروع.)

هەرێمی کوردستانی عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

٢٨

ساڵی/ ٢٠٠١ ـ بەرگی بیست و هەشت

چاپی یەکەم/ ٢٠٠٢

پێڕست :

پرۆتۆکـــۆڵی دانیـــشـــتنی ژمـــارە چواردە سێ شـــەممە ٢٠٠١/١١/١٣ ل٥

پـرۆتۆکـــۆڵی دانیـــشـــتنی ژمـــارە پانزدە یەک شـــەممە ٢٠٠١/١١/١٨ ل٣٧

پرۆتۆکـــۆڵی دانیـــشـــتنی ژمـــارە شـــازدە دوو شـــەممە ٢٠٠١/١١/١٩ ل٧٦

پرۆتۆکـــۆڵی دانیـــشـــتنی ژمـــارە حـــەڤـــدە سێ شـــەممە ٢٠٠١/١١/٢٠ ل١٢٢

پرۆتۆکـــۆڵی دانیـــشـــتنی ژمـــارە هەژدە چوار شـــەممە ٢٠٠١/١١/٢١ ل٢١٣

پـرۆتۆکـــۆڵی دانیـــشـــتنی ژمـــارە نـۆزدە سێ شـــەممە ٢٠٠١/١١/٢٧ ل٢٦١

پرۆتۆکـــۆڵی دانیـــشـــتنی ژمـــارە بیـــست چوار شـــەممە ٢٠٠١/١١/٢٨ ل٢٩٠

پرۆتۆکـــۆڵی دانیـــشـــتنی ژمـــارە بیـــست و یەک پێنـج شـــەممە ٢٠٠١/١١/٢٩ ل٣٢٤

پرۆتۆکـــۆڵی دانیـــشـــتنی ژمـــارە بیـــست و دوو سێ شـــەممە ٢٠٠١/١٢/٤ ل٣٣٩

أيلول التحريرية العظمى والعمل على إيجاد الصيغة القانونية لتنظيم يخدم أماني وتطلعات جماهير الفلاحين في كوردستان من الناحية السياسية والاقتصادية والاجتماعية وإيجاد السبل الكفيلة لتحقيق أمانيهم المشروعة فقد شرع هذا القانون.

بەڕێزان ئێستا هەموو ماددەکە دەخەمە دەنگدانەوە، تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە هەموو یاساکە پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.....زۆر سوپاس، ئەو ئەندامە بەڕێزانەی کە هەموو یاساکە پەسەند ناکەن دەستیان بەرز کەنەوە .....زۆر سوپاس هەموو یاساکە بەگشتی دەنگ وەرگیرا، زۆر سوپاس. بڕگەی دووەمی کاروباری ئەمڕۆمان : (خستنەروو گفتوگۆ کردنە لەسەر پڕۆژەی یاسای تایبەت بە هەڵوەشاندنەوەی کۆمەڵەی جوتیارانی هەرەوەزی کە پێشنیار کراوە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە) بۆ ئەم مەبەستە هەر چوار بەڕێز لە جێگای خۆیان بمێننەوە چونکە ئەویش هەمان بابەتە تەقریبەن، تکایە پڕۆژەکە بخوێندرێتەوە.

بەڕێز شـــــیـــــروان ناصح حـــــیـــــدری:

بسم الله الرحمن الرحيم

بأسم الشعب

المجلس الوطني لكوردستان/العراق

رقم القرار:

تأريخ القرار: / / ٢٠٠١

(قرار)

إستناداً الى احكام الفقرة (١) من المادة (٥٦) من قانون المجلس الوطني لكوردستان العراق رقم (١) لسنة ١٩٩٢ المعدل وبناءاً على ما عرضه وزير الزراعة والري ووافق عليه مجلس الوزراء، قرر المجلس الوطني لكوردستان العراق بجلسته المتعقدة بتاريخ / /٢٠٠٠ اصدار القانون الآتي:

قانون رقم ( ) لسنة ٢٠٠٠

قانون الغاء الجمعيات الفلاحية التعاونية

المادة الاولى:

يلغى الجمعيات الفلاحية التعاونية في اقليم كوردستان.

المادة الثانية:

تؤول كافة الاموال المنقولة وغير المنقولة للجمعيات الفلاحية التعاونية الى وزارة الزراعة والري لاقليم كوردستان العراق وتسجل باسمها.

المادة الثالثة:

لا يعمل بأي نص يتعارض وأحكام هذا القانون .

المادة الرابعة :
على مجلس الوزراء تنفيذ أحكام هذا القانون .
المادة الخامسة :
ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ نشره في الجريدة الرسمية.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاتی خۆی هەموومان ئاراستەی لیژنەکان کردووەو رای خۆیان نوسیوە لەسەری، جا رەئیان هەبێت لیژنەی کۆن وەختی خۆی ئەتوانن رای خۆیان پێشکەش بکەن، مانای کاک ئەمین ئەتوانێ ئەگەر ویستی ئەم بابەتە تۆزێک کۆن تر، بەناوی لیژنە کۆنەکە وەختی خۆی رەئیتان دەربربووە ئەگەر پێویستی کرد دەتوانی رەئیەکە بخوێنییەوە، هیچ تێبینی هەیە لەسەر ئەمە بەگشتی، فەرموو کاک یونادم.

بەڕێز یونادم یوسف کنا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە کاتی خۆی لە ئەنجومەنیش باسمان کردووە دیارە چەند هەزار خێزان لەسەر ئەم جەمعییاتە دەژین لە ناوچەی قوشتەپە کە دەواجینە لە ناوچەی قوشتەپە مەزارعەو حقولەو بیری ئاوە هەروەها تا دەگاتە دیانە، دیارە برادەرانی لیژنەی کشتوکاڵ بە دیقەت ئەو شتە جارێ گەوالّەی پێدەوێ، مانای لە وەزارەتی کشتوکاڵ یان ئەنجومەنی وەزیران وەربگرین چەند هەزار خێزان لەسەر ئەم شتانە دەژین ئەگەر تۆ دەستت بەسەرداگرت داتە وەزارەتی کشتوکاڵ ئەو هەزاران خێزانانە چارەنوسیان چی دەبێت، ئەوانەی لەسەر ئەو دەواجینانە دەژین ئەوەی لەسەر ئەو زەویانە دەژین، کاتی خۆی قسەمان کرد دیارە فائیدەی نەبوو نازانم لیژنەی کشتوکاڵ وئاودێری ئەگەر ئێنزار کرابن مەعلوماتی دەقیقیان هەبێت بەرای من دوا بخرێت زیاتر ئەم بابەتە ئاگامان لێبێت نەکو ئەزمەی بۆ خۆمان دروست بکەین، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز کاک سەعید یەعقوبی فەرموو.

بەڕێز محمد سعید أحمد یعقوبی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خۆی لە کاتی ئەوها پێویستە وەزیری زراعە ئامادە بێت بۆ گفتوگۆکردن لەم بابەتە چونکە حەساسە هەر وەکو کاک یونادم فەرمووی، پێوەندی خەڵکێکی زۆر دەکات بۆیە پێویستە وەزیر ئامادە بێت بۆ ئەوەی پرسیارەکان جواب بداتەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک جەمیل فەرموو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەم پرۆژەیە ژلایەنێ حوکمەتی هەرێم وەزیری زراعە باش باشی دیراسەت کردووە پێش ئەوەی پێشکەشی ئەنجومەنی بکات، زۆر گۆرانکاری یاسایی باش هاتۆتە دیراسەتکردن دوای ئەوە هاتووە بۆ سەرۆکایەتی پەرلەمان، سەرۆکایەتی پەرلەمانیش دایە هەموو لیژنەکان، لیژنەی زراعی، لژنەی یاسایی، لیژنەی دارایی هەرلیژنەیەکیش باش باش موتابەعەی کردووە لە زراعەی گشتی هەولێر، زراعەی گشتی دهۆک، جەنابی وەزیر خۆی دیتی چ گرفت دروست نابێتن، چونکە ئەم کۆمەڵەیە هەر زەوی زەوی حوکمەتە هی وەزارەتی کشتوکاڵە، بە ناوی کۆمەڵە هەندێ کەس ئیستیغلال بکەن یان هەر ئەساسەن ئیلغا بێت بەڵام هەندێ کەسی تر ئیستیغلالی کەن، ئەو یاسایەی کۆمەڵەی جوتیاران تەواوە لێرە ئەو یەکێتی جوتیاران بڕیاری پێ دەدات، ئەوەی لەسەر زەوی کاردەکات جوتیارە مانای هیچ گرفت پەیدا نابێت وئەگەر کەلوپەلی تری هەبێت کەلوپەلی گەورە کە بدرێتە وەزارەتی کشتوکاڵ چونکە نابێتن کەسێ یان دوو کەس ئیستیغلالی بکرێت، چونکە زۆربەیان لە کۆمەڵە نەماون، کاتی دەڕۆیت هەر بڕیاری حوکمەتی ناوەندیش خۆی هاوبەشیەکەی ئیلغای کرد مانای تەنها تەعاون ماوە ئەویش هەندێ کەس ئیستغلالی کردووە، دەبێ هەموو جوتیار قازانج بکات نەک دوو سێ کەس وەزارەتیش بە پیلانێکی راست دابەشی سەر جوتیارانی بکات ئیستغلالێکی راست بۆ جوتیاران بکات بەرژەوەندی گشتی بێت وبەرهەمێکی باش بێنێتە دەست، لەبەر ئەوە ئەم پرۆژەیە ئەنجومەنی وەزیران ناردی بۆ سەرۆکایەتی ئەنجومەنی نیشتمانیی بەڕێزو، سەرۆکایەتی ئەنجومەنیش دایە لیژنەکان بۆ ئەوەی دیراسەت بکرێت، ئەوە نەک دوێنێ وپێرێ هاتبێت لەراستیدا پێش سالێک دەبێت هاتووە ولیژانی دروستی مەیدانی رابیت وچ گرفت دروست نابێت، هیوادارم سەرۆکی پەرلەمان دەرگای گفتوگۆ بکاتەوە ئەوە رای لیژنەی ئیمەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئیمە گفتوگۆی زۆر لەسەر ناکەین چونکە دوو سێ هۆ هەیە وامان لێ دەکات کە لە راستیدا دوای بخەین، یەکەمیان ئەوە جەنابی وەزیر ئامادە نییە چونکە هەندێ پرسیاری راستەخۆ هەیە دەبێت لە وەزیری بکەین، بۆ ماوەیەکی زۆری دوا ناخەین بۆ هەفتەی ئایندەی دوا دەخەین، دوای دەخەین بۆ هەفتەی داهاتوو گفتوگۆشی لەسەر دەکەین و، زانیاریشیان ناردووە بۆ زانیاریت، ناردویانە چەند کۆمەڵەیە چەند هەزار خێزان نییە، کەلوپەلە ئەم کەلوپەلە یان تاکە کەس داگیری کردووە وەکو خێزانی کۆمەڵگا داگیریان نەکردووە وەکو تاکە کەس داگیریان کردووە وبەکەیفی خۆیان

هەڵسوکەوتی تێدا دەکەن ئەگەر لە ئەمانەتی حکومەت دابێت باشترە لەوەی لە ئەمانەتی تاکە کەس دابێت، بەڵام تا وەزیر نەیەت ناتوانین گفتوگۆی بکەین بۆیە ئەم داینشتنە دوادەخەین بۆ دانیشتنی داهاتوومان لە کاتی دیاری کراو ئاگادارتان دەکەینەوە، زۆر سوپاس.

فرست أحمد عبدالله
سکرتێری ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

د.ڕۆژ نوری شاوەیس
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

پڕۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە(٢١)

پێنج شەممە ڕێکەوتی ٢٠٠١/١١/٢٩

کاتژمێر (١٠)ی سەر لەبەیانی ڕۆژی پێنج شەممە ڕێکەوتی ٢٠٠١/١١/٢٩ ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق بەسەرۆکایەتی بەڕێز د.ڕۆژ نوری شاوەیس سەرۆکی ئەنجومەن و، بە ئامادەبوونی بەڕێز فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵڵا سکرتێری ئەنجومەن، دانیشتنی ئاسایی (ژمارە بیست ویەک)ی خولی دووەمی، ساڵی (٢٠٠١)ی خۆی بەست.

بەرنامەی کار:

بەپێی حوکمەکانی بڕگە(١)ی ماددە(٢٠) لە پێڕۆی ناوخۆی ژمارە (١)ی هەموار کراوی ساڵی (١٩٩٢)ی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق، دەستەی سەرۆکایەتی ئەنجومەن بڕیاری دا بەرنامەی کاری دانیشتنی (ژمارە بیست ویەک)ی خۆی لە کاتژمێر (١٠)دەی سەر لە بەیانی ڕۆژی پێنج شەممە ڕێکەوتی ٢٠٠١/١١/٢٩ دا بەم شێوەیە بێت:

١- خستنەڕوو گفتوگۆ کردن لەسەر پڕۆژەی یاسای تایبەت بە هەڵوەشاندنەوەی کۆمەڵەی جوتیارانی هەرەوەزی کە پێشنیار کراوە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیران.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، بەناوی گەلی کوردستان دانیشتنی ژمارە (٢١) خولی دووەمی ساڵی دەیەمی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستانی عێراق دەست پێ دەکەین ،بەرنامەی کاری ئەمڕۆمان یەک خاڵە، خستنەڕوو گفتوگۆ کردن لەسەر پڕۆژەی یاسای تایبەت بە هەڵوەشاندنەوەی کۆمەڵەی جوتیارانی هەرەوەزی کە پێشنیار کراوە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیران. بەخێرهاتنی گەرمی بەڕێز وەزیری کشتوکاڵ و ئاودێری دەکەین بە ئامادە بوونی لەو دانیشتنەدا، هیوا دارین ئامادە بوونەکەی ببێتە مایەی بەرەوپێشەوە بردنی کاری ئەو دانیشتنەمان، خوێندنەوەی سەرەتایی ئەو پڕۆژەیە لە ١٢/١١/ ٢٠٠٠ لە دانیشتنی ژمارە ٢١ خولی دووەمی ساڵی نۆیەمی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستانی عێراق کراوە،و تاکو ئێستا چەند جارێکیش دواخراوە و تاکو زیاتر لەو بارەیەوە بکۆڵدرێتەوە و زانیاری تەواوی لەسەر کۆ بکرێتەوە، تاکو دەست بەکار بین تکا لە ئەندامێکی بەڕێزی لیژنەی یاسایی دەکەین بفەرمێت بێتە سەر سەکۆکە و هەروەها ئەندامێکی بەڕێز لیژنەی کشتوکاڵ وکاک ئەمین مەولود و بەڕێز کاکەڕەش نەقشبندی با بفەرموونە ئێرە، تکایە لیژنەی یاسایی پڕۆژەکە بخوێنەوە.

بەڕێز شـــێـــروان نـاصـح حـــیـــدری :

بـەڕێـز ســـــەرۆکـی ئـەنجـــومـــــەن.

ئێستا دەقی پرۆژەکەتان بۆ دەخوێنمەوە:

(مشروع قرار)

إستناداً الى احكام الفقرة (١) من المادة (٥٦) من قانون المجلس الوطني لكوردستان العراق رقم (١) لسنة ١٩٩٢ المعدل وبناءاً على ما عرضه وزير الزراعة والري ووافق عليه مجلس الوزراء ، قرر المجلس الوطني لكوردستان العراق بجلسته المنعقدة بتاريخ / / اصدار القانون الآتي :

قانون رقم ( ) لسنة ٢٠٠٠

قانون الغاء الجمعيات الفلاحية التعاونية

المادة الاولى :

تلغى الجمعيات الفلاحية التعاونية في اقليم كوردستان .

المادة الثانية :

تؤول كافة الاموال المنقولة وغير المنقولة للجمعيات الفلاحية التعاونية الى وزارة الزراعة والري لاقليم كوردستان العراق وتسجل باسمها .

المادة الثالثة :

لا يعمل بأي نص يتعارض واحكام هذا القانون .

المادة الرابعة :

على مجلس الوزراء تنفيذ احكام هذا القانون .

المادة الخامسة :

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ نشره في الجريدة الرسمية.

بـەڕێـز ســـــەرۆکـی ئـەنجـــومـــــەن:

سوپاس، ئەگەر جەنابی وەزیری کشتوکاڵ و ئاودێری ڕوون کردنەوەیەک لەو باریەوە بدات، فەرموو

بەڕێز سعد عبدالله/ وەزیری کشتوکاڵ و ئاودێری:

بـەڕێـز ســـــەرۆکـی ئـەنجـــومـــــەن.

زۆر خۆشحاڵم بەوەی داوا کراین بۆ ئەوەی ڕوون کردنەوەی ئەو پرۆژەیە بکەین، لە ڕاستیدا وەکو ئێوەش زانیارێتان لەبارەی ئامادە کردنی ئەو پرۆژەیەوە هەیە، کۆمەڵە هەرەوەزیەکان لە کۆنەوە لە سەردەمی سیستەمی تەعاونی یان سیستەمی ئەو ئیشتراکیەتەی کە حکومەتی مەرکەزی دەیوبست پیادەی بکات لە بواری کشتوکاڵ، بڕیار درا کە شێوەیەک لە شێوەکانی ئەو ئیشتراکیەتە ئەوە بێت، کە جوتیاران لە هەر دێیەک کە ژمارەیان بگاتە ڕادەیەکی یاسایی پێکەوە

کۆ ببنەوە و حکومەتیش لە رێگای بانکەکانی کشتوکاڵی پشتگیریان بکات بە سلفە و خۆشیان هەندێ ئیشتراکات پێشکەش بکەن و تاکو لە رێگای ئەوە ئاسان کاری بکرێت بۆ زیاتر کردنی بەرهەمیان بۆ ئەوەی ئەو جوتیارانەی کە ناتوانن راستەوخۆ بە پشت بەستن بە خودی خۆیان زەویەکانیان بکێڵن یان بەرهەم بێنن یارمەتیان بدەن، ئەو پرۆسەیە بەردەوام بووە بەڵام وەکو دەردەکەوێت بەر لە ساڵی ١٩٨٧ بۆ لێپرسراوانی حکومەتی ناوەندیش ئاشکرا بوو کە پرۆژەیەکی سەرکەوتوو نییە و ئەو مەرامەی لە پێناویدا یاسای ئەو جەمعیەتانە داندرا مەبەستەکەی ناپێکێت، لەبەر ئەوە بە شێوەیەکی عەمەلی ئەو جەمعیاتانە لە دوای ساڵی ١٩٨٧وە بونێکی نەماوە، بەڵام لەبەر ئەو رودواوانەی بەسەر ناوچەکەدا هات وای کردوە کە صیغەیەکی یاسایی نەدۆزرێتەوە بۆ پاشماوەی ئەو جەمعیاتانە کە هەندێ ئەموالی گوازراوە کە خۆی لەو پارانەی کەبە سولەف وەریان گرتووە و هەندێ ئامێر و هەندێ کەل و پەڵ کە لە بارەگای ئەو جەمعیاتانە هەبوون دەنوێنێ و، هەروەها ئەو دەزگایانەی کە کاتی خۆی بە پارەی ئەو جەمعیاتانە دروست کراوە یەک لەوانە، قاعاتی دەواجن بووە لە هەندێ شوێن تاکو ئێستا جێماوەی ماوە، ئەوانە تەسفیە نەکراوە، ئێستا عەمەلی ئەو جەمعیاتانە هەڵوەشاینەوە، لە هیچ جێگایەک جوتیار لە سنوری ئەو جەمعیاتانە، بۆ نمونە من لێرە هەندێ ناوتان بۆ دەخەمە روو، بۆ نمونە لە هەولێر جەمعیەی شەعب، جەمعیەی باواجی، جەمعیەی دۆڵەبەکرە، جەمعیەی الوثبە ، جەمعیەی ١١ ئازار، جەمعیەی سەری رەش، جەمعیەی سەرچیا، ئەوە هەر یەکەو لە ناوچەیەکن، لە دهۆک کۆمەڵێ جەمعیات هەنە ئەویش عەرزی جەنابتان دەکەم، کەناوەکانیان لەلامانە بۆ نمونە جەمعیەی خالد بن ولید لە باتێڵ شوعلە لە باتوفە، التقدم ، الردیبە، الزاب ، التحریر لە دێبزوب، المحبە، ئەوە کۆمەڵێ لەو جەمعیاتانەی، بیست جەمعیە لە دهۆک هەیە، نزیکی ٥٠ جەمعیە لە هەولێر هەیە ناوەکانیش دیارە کە بۆ چ مەبەستێک داندراوە.

ناوەکانیان بەسە بۆ زانینی مەبەستەکانیان و هەروەها پاشماوەکانی ئەو جەمعیاتانە چەند نازرێکی تەعاونی کەکاتی خۆی لەلایەن وەزارەتی کشتوکاڵ سپێردراون کە سەرپەرشتی ئەو جەمعیاتانە بکەن، ئەو نازیرانە ئیستغلالیان کردوە ،واتا چەند کەسێکی دیار ئیستغلالیان کردوە، ئێمە ئەوەی کە دەمانەوێ و داوامان کردوە بەیاسا بگەڕێندرێتەوە بۆ لایەنی خۆی کە وەزارەتی کشتوکاڵە، دەمێنێتەوە خاڵی دووەم، لەوانەیە پرسیارێک بێتە روو ئەویش ئەوەیە کە خەڵکانێک زەرەرمەند دەبن، خۆی ئەو پاشماوەی ئەو مولکانە جا چ دەواجنە یان زەویە چ پارەیە، سەبارەت بە زەوی و دەواجنەکان کشتوکاڵ جارێکی تر بە کرێیان دەداتەوە جا یان بە گرێبەستی دائیمی یان بەکرێ، یان بە هەر شێوازێکی تر خەڵکێک کە لەو ناوچەیە هەیە و فعلا جوتیارە و لەوانەیە رۆژێک لە رۆژان لە سنوری ئەو جەمعیەی بووە سودی لێ وەردەگرێت و ئەو کەسەی کەوا نازیشە ئێستا نازری ئێمەیە تەفەروغە ئەویش دەگەرێتەوە شوێنی خۆی و کاری خۆی دەکات وەکو فەرمانبەرێکی کشتوکاڵی نەک وەکو بەپێی ئەو یاسایەی هەیە لە ژێر دەسەلاتی ئێمەدا

نییە، لەهەمان کاتدا ئیستغلالی شتێک دەکات کە بوونی نییە و ئەو پارانەش کە لە جەمعیاتی هەولێرە نزیکەی ١٤٠ هەزار دینارە و لە جەمعیاتی دهۆک نزیکەی ٣٠٠ دینارە پارەیان لە بانکی کشتوکاڵی ماوە پارەکە پارەی جەمعیەیە کاتی خۆی سولەفی حکومەت بووە وەریان گرتووە و بەناوی ئەوانە، ئەویش تەجمیدە ئەو پارانەش بەهۆی ئەو بڕیارە دەگەڕێتەوە بۆ خەزینەی حکومەت، سودی لێ وەردەگیرێت، لەبەر ئەوە ئێمە پێمان وایە داوای شتێک دەکەین کە لە ئەرزی واقع رووی داوە، تەنها دەمانەوێ صیغەیەکی یاسایی پێبدرێت تاکو شەرعیەتی تەسەرف هەبێت لەلایەن ئێمەوە وەکو وەزارەتی کشتوکاڵ تا بتوانین هەڵسوکەوت بەو پاشماوانە بکەین و ئەگەر پرسیارێک هەبێت ئێمە ئامادەین وەڵامی بدەینەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس بۆ جەنابی وەزیر بۆ ئەو رووون کردنەوەیە، ئێستا دەچینە سەر گفتوگۆ کردنی پرۆژەکە، بەگشتی رای لیژنەکان بخوێنەوە، سەرەتا رای لیژنەی یاسایی فەرموون.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێستا دەقی رای لیژنەی یاساییتان بۆ دەخوێنمەوە لەبارەی پرۆژەکە

الى /رئاسة المجلس الوطني لكورستان العراق

م/راي اللجنة

كتابكم المرقم(ك/٥٧)في ١٣/١٢/٢٠٠٠

بعد قيام اللجنة بدراسة ومناقشة المشروع الخاص بالغاء الجمعيات الفلاحية التعاونية، ايدت اللجنة بالاجماع المشروع المذكور بعد اخذ المقترحات الاتية بنظر الاعتبار،

١ـ ترى اللجنة ان يتم عرض المشروع بصيغة مشروع قرار و ليس مشروع قانون

٢ـ ترى اللجنة ان يتم ايقاف العمل بقانون الجمعيات الفلاحية التعاونية رقم (٤٣) لسنة ١٩٧٧ ابتداً وفق الصيغة التالية(يوقف العمل بقانون الجمعيات الفلاحية التعاونية رقم(٤٣) لسنة ١٩٧٧ في اقليم كوردستان العراق.

٣ـ ترى اللجنة ان يتم الغاء كافة الجمعيات الفلاحية التعاونية في اقليم كوردستان العراق و من ثم ايلولة كافة ممتلكاتها الى وزارة الزراعة و الري في الاقليم وفق الصيغة التالية،(تلغى الجمعيات الفلاحية التعاونية في اقليم كوردستان العراق و تؤول كافة ممتلكاتها المنقولة و غير المنقولة الى وزارة الزراعة و الري في اقليم كوردستان العراق و تسجل باسمها، راجين التفضل بالاطلاع و عرضه على المجلس للمناقشة لاصدار القرار المناسب.

شيروان حيدري

رئيس اللجنة

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن:

زۆر سوپاس، رای لیژنەی کشتوکاڵ تکایە.

بەڕێز د. لطیف مـــــحـــــمـــــود بەرزنجی:

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن.

ئەمەی خوارەوە رای لیژنەی کشتوکاڵە لەبارەی پرۆژەکە

بۆ/بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان

ب/هەڵوەشاندنەوەی پرۆژە

نوسواوتان ژمارە٥٧ لە ٢٠٠/١٢/١٣

لیژنەکەمان لە ٢٠٠١/١١/٦ کوبوونەوە بۆ دیراسەت کردنی پرۆژەی یاسای لابردنی کۆمەڵەی هەرەوەزی جوتیاران.

پاش تاوتووکردنی لیژنەکەمان بەتێکڕای دەنگ پشتگیریی پرۆژەکە دەکات بۆ لابردنی ئەو کۆمەڵە هەرەوەزیە.

لەگەڵ ریزماندا

کاکەرەش نەقشبەندی

سەرۆکی لیژنە

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن:

سوپاس، رای لیژنەی پیشەسازی و وزە، فەرموو کاکەمین بیخوێنەوە.

بـــەڕێـــز امـــین مـــــــــــــــــولـــود:

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن.

بۆ /بەڕێز سەرۆکایەتی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستانی عێراق

ب/ رای لیژنە

نوسراوتان ژمارە (ک ـ ٥٧) لە ٢٠٠٠/١٢/١٣دا

دوای دراسەی پرۆژەی یاسای هەڵوەشاندنەوەی کۆمەڵەی جوتیارانی هەرەوەزی، لیژنەکەمان دەقی پرۆژەکەی پەسەند کرد.

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن:

لیژنەی یاسا بڕگە بە بڕگە بیخوێنەوە وەکو پێشنیاری خۆتان.

بەڕێز کـــاکـــەرەش نەقـــشـــبـــەندی:

بـەڕێز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــومـــــــەن.

هەندێ روونکردنەوە دەربارەی ئەو پێشنیارانە دەکەین، ئێمە بەو ئاراستە رۆیشتین لەبەر ئەوەی ئەو جەمعیاتانە بە یاسایەکی تایبەت دروست کراون، ناکرێت شتێک لەغو بکەی و یاساکەش هەر هەبێت و کاری پێبکرێت، واتای ئەویە تەجاوزە لەسەر یاسا، لەبەر ئەوە بە پێویستمان زانی پێشتر یاساکە راگرین کە هیچ کارمان پێنەما لەکوردستان یاسای ژمارە(٤٣) ی ساڵی ١٩٧٧، ئینجا ئەو جەمعیاتانەی کە بەهۆی ئەو یاسایە دروست بوون لەغویان کەین و کەل و پەلەکانی بدەینە وەزارەتی کشتوکاڵ، زیاد لەسەر ئەوەی جەنابی وەزیری کشتوکاڵ فەرمووی، عەمەلییەن ئەو جەمعیاتانە نەماون لە پاش ساڵی ١٩٨٨ نهائیا ئەو جەمعیاتانە نەماون، لەبەر ئەوەی حکومەتی مەرکەزی یاسایەکی دەرکرد بە ژمارە(٣٥) لەغوی هەموو تەعاقد و تەوزیعی کردوە لە ناوچەکەدا زەویەکانی هەموو دەکرێت بە زیاد کردنی ئاشکرا، لەبەر ئەوەیە جوتیار نەما بە شێوەی ئەندام لە جەمعیات، لەبەر ئەوەی ئەو زەویانەی درابوونە جوتیاران چ بە گرێبەست چ بە سەنەداتی تەملیک هەمووی لەغو کرا بنەمایەکی نوێ بەکار هات بنەماکەش ئەوە بوو کە زەوی حکومەت بە زیاد کردنی ئاشکرا بەکرێ بدرێت، و ئەگەر جەنابتان ماوەم بدەن کورتەیەکتان پێبدەم کە چۆن پێکهاتوون، سەرەتا جەمعیاتی فەلاحی پێکهێندرا ساڵی ١٩٥٩ بە یاسای ژمارە ١٣٩، جەمعیەتێکی پیشەیی سیاسی بوو بەحت، زیاتر بیر لەوە نەکراوەتەو کە جەمعیەتێکی ئابووری بێت بیر لە کشتوکاڵ بکاتەوە، پاشی ئەوەی کە یاسای ژمارە ١١٧ دەرچوو لە ساڵ ١٩٧٠، جەمعیاتێک دروست بوون بەناوی (الجمعيات التعاونية الزراعية)، ئەوان زیاتر مەبەستەکەیان کشتوکاڵی بوو زیاتر لەوەی بیری لێبکرێتەوە کە شتەکە سیاسیە، لەبەر ئەوەی وەکو یەکەیەکی کشتوکاڵی مامەڵەی لەگەڵ کشتوکاڵ دەکرد، بەکرێدانی کەرستە و تەملیکی کەرستە وهی تریش، پاشی ساڵی ١٩٧٧ کە یاسای ژمارە(٤٣) دەرچوو، ئەو جەمعیاتانەی لەغو کرد کە بە یاسای ژمارە(١٣٩) دروست کرد بوون، داواشی لە جەمعیاتی فەلاحی کرد کە باری خۆیان چاک بکەن لە ماوەی ٦ مانگ بەپێی ئەو یاسایە، لەبەر ئەوە جەمعیاتی فەلاحی هاتنە ناو جەمعیاتی فەلاحی تەعاونی، ئەو شێوازەی پێشتر نەما کە جەمعیاتی فەلاحی، کە یەکەیەکی کشتوکاڵ ئابووری بوون، و کەساڵی ١٩٨٨ کەهات هەموو زەویەکانی لەغو کرد، ئەگەر بێیە سەر لایەنێکی عەمەلی عضوی جەمعیە نەماوە لەبەر ئەوەی عضوی جەمعیە لەسەر بنەمایەک بوو جوتیارێکی موتەعاقد لەگەڵ ئیسلاحی زراعی هەردووکی لەغووکردبوو، دەبوایە بە کرێ بدرێت، دەبوایە ئەو بێت لە ئیسلاحی زراعی بێت بە زیاد کردنی ئاشکرا بەکرێی بگرتەوە، ئەگەر مابێت تەرحیل نەکرابێت، بۆیە پێویستی بەو جەمعیاتانە نەماوە، و زۆر پێویستە لەغو بکرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

پرۆژەکە ماددە بەماددە بخوێنەوە.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

قانون رقم ( ) لسنة ٢٠٠٠

قانون الغاء الجمعيات الفلاحية التعاونية

المادة الاولى :

تلغى الجمعيات الفلاحية التعاونية في اقليم كوردستان .

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

رای لێژنەی یاسایی لەسەر ماددەی یەکەم تکایە.

بەڕێز کاکەرەش نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەرای ئێمە پێش ماددەی یەکەم ماددەیەک زیاد بکەین بڵێین(یوقف العمل بقانون الجمعيات الفلاحية التعاونية رقم (٤٣) لسنة ١٩٧٧ في اقليم كوردستان العراق) ئینجا ئەوەی بکەینە ماددە دوو.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

واتا ماددەی یەکەم دەبێتە چی؟.

بەڕێز کاکەرەش نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی یەکەم دەبێتە(ایقاف العمل بقانون الجمعيات الفلاحية التعاونية رقم (٤٣) لسنة ١٩٧٧ في اقليم كوردستان العراق).

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

رای لێژنەی کشتوکاڵ تکایە.

بەڕێز د. لطيف محمود بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو دارشتنەی لێژنەی یاساییمان لا پەسەندە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لێژنەی پیشەسازی راتان تکایە.

بەڕێز ئەمین مەولود:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

نازانم عیبرەت چیە لە «ایقاف» بۆچی «الغاء» نەبێت؟ .

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەوە صیفەیەکی یاساییە لە هەموو عێراق هەیە ئێمە ناتوانین لە شوێنەکانی تر لەغوی کەین لە موصل جێبەجێ دەکرێت لە کەرکوک جێبەجێ دەکرێت لە شوێنەکانی تریش کاری پێدەکرێت، بەس کە گوتمان ایقاف ئێمە دەتوانین لە هەرێم کاری پێنەکەین، من لە باتی لیژنەی یاسایی وەڵامم دایەوە، تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە تێبینیان هەیە دەستیان بەرز بکەنەوە تاکو ناو نووسیان بکەین، کاک جەمیل فەرموو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی لیژنەی یاسایی دیباجەکەیان نەخوێندەوە رای لیژنەی دارایی پێویست دەکات بخوێنمەوە چونکە هەر پشتگیریە.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڵێ فەرموو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

السید رئیس البرلمان المحترم

م/الغاء الجمعیات الفلاحیة التعاونیة

تحیةً واحتراماً

کتابکم المرقم(ك/٥٧)في ١٣/١٢/٢٠٠٠

اجتمعت لجنتنا بتاریخ١٧/١٢/٢٠٠٠ لدراسة ومناقشة مشروع الغاء الجمعیات الفلاحیة التعاونیة، وتؤید لجنتنا المشروع بالاجماع، هذا ولکم الامر.

مع التقدیر

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک شەمایل فەرموو.

بەڕێز شەمائیل نەنۆ بنیامین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پرسیارێکم هەیە، نازانم ئەو بڕیاری لەغوە شمولی هەندێ جەمعیات کە دوای راپەڕین دروست

بوون دەکات؟ یان نا ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاکەرەش فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەر جەمعیەتێک بە پێی یاسای ژمارە(٤٣) دروست بووبێت شمولی دەکات، بەس کە لەغو بوو ئەو مەجموعە دووبارە دەتوانن داوای دامەزرانەوە بکەنەوە، لەسەر یاسای ژمارە ١١٧ دادەمەزرێنەوە، کە تاکو ئێستا کاری پێدەکرێت، لەبەر ئەوە ئەگەر ئێمە ئەو یاسایە راگرین یاسای ژمارە ١١٧ دێتەوە بەرکار، لەبەر ئەوەی ١١٧ ئەوەی راگرتووە لەبەر ئەوەیە لە کوردستان کاری پێ دەکرێت، بۆیە بە پێی یاسای ژمارە ١١٧ دەکرێت دابمەزرێنەوە، داواکاری پێشکەش دەکرێت و دووبارە دادەمەزرێنەوە، ئەگەر بە یاسای ژمارە٤٣ دامەزرا بێت ئەوە ئیلغایەکە شمولی دەکات، سەبارەت بە کاک جەمیلیش فەرمووی دەڵێت لێژنەی یاسایی دیباجەی نەخوێندەوە، دیباجەکە لە پرۆژەکەدا هەیە پێشەکی خوێندرایەوە، واتا پرۆژەکە خۆی دیباجەی هەیە، لەبەر ئەوە پێویست نەبوو ئێمە دیباجە بخوێنینەوە، کاک شێروان پرۆژەکەی بە تەواوی خوێندەوە.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

گرفت نییە جارێکی تر دەیخوێنێتەوە، کاک شمائیل فەرموو.

بەڕێز شمائل نەنۆ بنیامین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

نازانم من نمونەیەکم هەیە لە عەنکاوە، جەمعیەک هەیە بەناوی مار عۆدە، ئەوە دوو سێ ساڵە دامەزراوە نازانم بە کام یاسا دایان مەزراندوە، ئەگەر وەزیری کشتوکاڵ وەڵام بداتەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

من شەرحێکی بەسیطی دەکەم، ئەوەی کە لێی تێگەیشتبم، ئەو یاسایە کە لەغوی جەمعیات دەکات، ئەگەر جەمعیاتێکی فعلی هەبێت کە دوای راپەڕین دامەزرابێت و فعلی وەکو جەمعیە کار بکات، وەزارەت ئەو کاتە مۆڵەتی پێدەداتەوە، ئەگەر حاڵەتێکی وا هاتە پێشەوە جەمعیەتێکی فعلی هەبوو، وەکو لایەن نەوەکو فەرد. وەکو جیهەتێک بۆنموونە جەمعیەتێکی یەزیدی وەکو نمونە سوود لە یەکێ لەو جەمعیاتانە وەردەگرێ، یان کۆمەڵەیەکی تر دوای راپەڕین جەمعیەتێکیان دروست کردەوە، بە فیعلی کار دەکەن، هەن و کار دەکەن، ئەو کاتە وەزارەتی کشتوکاڵ چارەسەریان بۆ دەدۆزێتەوە، ئەگەر جەنابی وەزیر بەدواداچوونی هەبێت با بفەرموێ.

بەڕێز سعد عبدالله/ وەزیری کشتوکاڵ و ئاودێری:

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن.

دەربارەی جەمعیات، دوای ڕاپەڕین زۆر جەمعیات دروست بوون جەمعیەی مار عۆدە یەکێکە لەو جەمعیاتانە، جەمعیەی کوردستانمان هەیە کە خاوەن دەواجنەکانن، هەموو خاوەن دەواجنەکان ئەندامن تێیدا، ئێمە باسی موبەریراتمان کردەوە، ئەو جەمعیاتانە وجودیان نیە و فەعال نین، من بەتەواوی نازانم کە جەمعیەی مارعۆدە بە چ یاسایەک دامەزراوە، بەڵام تەعاملیان هەیە لەگەڵ ئێمە، و مامەڵەیان لەگەڵ دەکەین و دان بە بوونیان دادەنێین و بوونی ئەو جەمعیەیە عملیا بە هیچ شێوەیەک لەغو نابێتەوە، لەبەر ئەوەی هەموو جوتیارێک مافی هەیە داوا بکات بەپێی یاسا دابمەزرێنێت، بەس شتی عەمەلی و فەعال، سوپاس.

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن:

تکایە ماددەی یەکەم بە دیباجەوە بخوێنەوە جارێکی تر.

بەڕێز شـــــێـــــروان ناصح حـــــیـــــدری:

إستناداً الى احكام الفقرة (١) من المادة (٥٦) من قانون المجلس الوطني لكوردستان العراق رقم (١) لسنة ١٩٩٢ المعدل وبناءاً على ما عرضه وزير الزراعة والري ووافق عليه مجلس الوزراء، قرر المجلس الوطني لكوردستان العراق بجلسته المنعقدة بتاريخ / /٢٠٠٠ تشريع القانون الآتي:

قانون رقم ( ) لسنة ٢٠٠١

قانون الغاء الجمعيات الفلاحية التعاونية

المادة الاولى:

إيقاف العمل بقانون الجمعيات الفلاحية التعاونية رقم «٤٣» لسنة ١٩٧٧ في إقليم كوردستان العراق.

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن:

تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە پەسەندی دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، یەک ئەندام پەسەندی ناکات، کەواتە بە زۆرینەی دەنگ پەسەند کرا، ماددەی دووەم، فەرموو.

بەڕێز شـــــێـــــروان ناصح حـــــیـــــدری:

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن.

ماددەی یەکەمی پرۆژەکە ئەبێتە ماددەی دووەم و بەم شێوەیە.

المادة الثانية:

تلغى الجمعيات الفلاحية التعاونية في إقليم كوردستان.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی یاسایی، فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محمد نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

رای ئێمە هەردوو ماددەکە تێکەڵ بکرێ بەم شێوەی خوارەوە:

(تلغى الجمعيات الفلاحية التعاونية في إقليم كوردستان العراق و تؤول كافة ممتلكاتها المنقولة وغير المنقولة الى وزارة الزراعة والري للاقليم وتسجل باسمها .)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، رای لیژنەی کشتوکاڵ، فەرموو.

بەڕێز د.لطيف محمود برزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

داڕشتنەکەی لیژنەی یاساییمان لا پەسەندە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک ئەمین فەرموو.

بەڕێز محمد أمين مولود أمين:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەراستی دوای ڕوونکردنەوەکەی لیژنەی کشتوکاڵ خاڵێک دێتە پێشەوە کە ئەڵێ«سلف» هەیە، ئەو سولفانە ئایا لە کوێ وەرگیراوە، ئەگەر لە بانکی کشتوکاڵی وەرگیرابێ ئەبێت بگەڕێتەوە بۆ وەزارەتی دارایی، نەوەک بۆ وەزارەتی کشتوکاڵ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەمە باسی «الاموال المنقوله»یە، رای لیژنەی دارایی تکایە، فەرموو.

بەڕێز جمیل عبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بە ڕایەکەی کاک أمین، هەر کێشە نییە، ئەگەر بروات بۆ وەزارەی کشتوکاڵیش کە واریدات تۆمار کرا، ناتوانرێ تەحکومی تیادا بکرێت تەنها بە ڕەزامەندی وەزارەتی دارایی و ئابووری نەبێت، بەڵام سەبارەت بە دیباجەکە بە تەواوی نەخوێنرایەوە، بەناوی خوا و بەناوی گەلی کوردستان ئەو شتانە هیچی نەخوێنرایەوە، سوپاس.

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن:

سوپاس، لیژنەی یاسایی دەڵێن خوێندوومانەتەوە، ئەو بەڕێزانەی تێبینییان هەیە لەسەر ئەم ماددەیە بەم شێوەی کە خوێنرایەوە، کاک شێخ یحیی فەرموو.

بەڕێز یحـــــیی عـــــبـــــدالکریم برزنجی:

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن.

کە دەڵێ «تلغی الجمعیات الفلاحیة» پێویست بە ژمارەی ئەو یاسایە ناکات کە جەمعیەکەی پێ دامەزراوە؟، سوپاس.

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن:

سوپاس، کاکەڕەش فەرموو.

بەڕێز کـــاکـــەڕەش مـــحـــمـــد نقـــشـــبندی:

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن.

ئەو «جمعیات»ە هیچ جەمعیەتێکی تر نییە بەو ناوە «جمعیات تعاونیە زراعیە فلاحیە»، چونکە ئەو جەمعیەتە تاکە یاسایەک کە پێی دامەزراوە دواین یاسا یاسای ژمارە «٤٣» ساڵی ١٩٧٧، خۆی ئەو یاسایە راگیرا، تەنها ئەوانەی پێ کرابوو، جا ئێستا ئەوانەش هەڵدەوەشێنەوە، سەرەتا یاساکە راگیرا، ئەوانەی پێش دامەزراندنی هەڵوەشێنرانەوە، لەبەر ئەوە چیتریشمان نییە بەو ناوە «الجمعیات الفلاحیة التعاونیة» لەبەر ئەوە چیتر پێویست ناکات بڵێن «مؤسس بموجب هذا القانون»، سوپاس.

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن:

سوپاس، هیچ تێبینییەک هەیە؟، نییە، دەیخەینە دەنگدانەوە، یاساکە بخوێنەوە تاوەکو بیخەینە دەنگدانەوە، فەرموو.

بەڕێز شـــێـــروان ناصح حـــیـــدری:

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن.

ئێستا پێشنیاری لیژنەی یاسا دەخوێنمەوە پاش تێکەڵ بوونی ماددەی یەکەم و دووەم.

المادة الثانية:

تلغى الجمعيات الفلاحية التعاونية في إقليم كوردستان العراق و تؤول كافة ممتلكاتها المنقولة وغير المنقولة الى وزارة الزراعة والري للاقليم وتسجل باسمها.

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن:

سوپاس، تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە ماددەی «٢» بەو شێوەیەی کە خوێنرایەوە پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، یەک دەنگ پەسەندی ناکات،

کەواتە بە زۆرینەی دەنگ پەسەند کرا، دێینە سەر ماددەی «٣» ، فەرموو.

بەڕێز شـــێـــروان ناصح حـــیـــدری:

المادة الثالثة :

لا يعمل بأي نص يتعارض واحكام هذا القانون .

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــومـــەن:

هیچ تێبینییەک لەسەر ماددە «٣» هەیە؟، نییە، ئەیخەینە دەنگدانەوە، تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە ماددەی «٣» پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، بە زۆرینەی دەنگ ماددەی «٣» پەسەند کرا، دێینە سەر ماددەی «٤» ، فەرموو.

بەڕێز شـــێـــروان ناصح حـــیـــدری:

المادة الرابعة :

على مجلس الوزراء تنفيذ احكام هذا القانون .

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــومـــەن:

ئەو ئەندامە بەڕێزانەی تێبینییان هەیە دەستیان بەرزکەنەوە، نییە، تکا لەو ئەندامە بەڕێزانەی کە ماددەکە پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، ماددەکە بە گشتی دەنگ پەسەند کرا، ماددەی «٥» ، فەرموو.

بەڕێز شـــێـــروان ناصح حـــیـــدری:

المادة الخامسة :

ينفذ هذا القانون اعتباراً من تاريخ نشره في جريدة وقائع كوردستان.

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــومـــەن:

تکا لەو ئەندامە بەڕێزانە دەکەم کە ماددەی «٥» پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟، بە گشتی دەنگ ماددەی «٥» پەسەند کرا، ئێستا هەموو پرۆژەکە ئەخەینە دەنگدانەوە، تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە یاسای «إلغاء الجمعيات الفلاحية التعاونية» پەسەند دەکەن دەستیان بەرزکەنەوە.. سوپاس..کێ پەسەندی ناکات؟ تەنها یەک دەنگ پەسەندی ناکات، یاساکە بە زۆرینەی دەنگ وەرگیرا، دووبارە سوپاسی بەڕێز وەزیری کشتوکاڵ وئاودێری دەکەم بۆ ئامادە بوونی لە دانیشتنەکەدا بەم شێوەیە دانیشتنەکەمان کۆتایی دێت و دانیشتنی داهاتوومان سێ شەممەی داهاتوو دەبێت، زۆر سوپاستان دەکەم.

فرست أحمد عبدالله
سکرتێری ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

د.ڕۆژ نوری شاوەیس
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق